

ଶବ୍ଦାବଳୀ

ଅ

ଅପମାନ: କଳ୍ପଷିତ ।
ଅକ୍ରମ: ଅର୍ଥ “ମହାପିତା”
ଅକ୍ରହାମ: ଅର୍ଥ “ବହୁଲୋକର ପିତା”
ଅଭିଯୋଗ ସଦୋମ ଓ ଗୋମରର ଲୋକମାନଙ୍କର ଆର୍ତ୍ତନାଦ ମୁଁ ଶୁଣିଲି ।
ଅଗୁରୀୟ ଓରଫ ଅଗରୀୟ ।
ଅଗ୍ରମୀୟ ପ୍ରାଚୀନ ସିରଥାର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି । ଏଠାରେ ସେ ଜଣକ ଅକ୍ରହାମ, ଇସ୍ରାଏଲ କମ୍ପାନୀ ସମ୍ଭବତଃ ଯାକୁବ (ଇଗ୍ରାୟେଲ) ହୋଇପାରନ୍ତି ।
ଅୟ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ “ଧୂସ” ଅଟେ ।
ଅନାକୀୟ ଅନାକର ବଂଶଧର । ସେମାନେ ଲମ୍ବ ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯୋଦ୍ଧା ବଂଶ ଭାବରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
ଅଷ୍ଟରୋର୍ କ୍ଷଣାନୀୟ ଲୋକମାନେ ବଗ୍ନାସ କରୁଥିଲେ ଏହ ମିଥ୍ୟା ଦେବୀ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ସନ୍ତାନ ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥିଲା । ସେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରେମ ଓ ଯୁଦ୍ଧର ଦେବୀ ଥିଲେ ।
ଅଗ୍ରମ-ନହରୟିମ ଉତ୍ତର ସିରଥାର ଖଲଗ୍ରିସ ଓ ଫରତ୍ ନଦୀ ଥିବା ଏକ ଅଞ୍ଚଳ ।
ଅନାବାସ୍ୟାର ଭୋଦି ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ମାସ । ବଗ୍ନାମ ଓ ଉପାସନା ନିମନ୍ତେ ବଶେଷ ଦିନ । ଲୋକମାନେ ମଙ୍ଗଳାର୍ଥକ ନୈବେଦ୍ୟ ସକାଶେ ଏକତ୍ରୀତ ହୁଅନ୍ତି, ଯେପରି ଲେବୀ 7:16-21ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି ।
ଅବୁଲୋନ ପାଞ୍ଚଟି ପଲେଷ୍ଟିୟ ନଗରୀ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ।
ଅମ୍ମୋନୀୟ କେତେକ ପ୍ରାଚୀନ ଗ୍ରୀକରେ ଅନୁବାଦ ହୋଇଛି “ଅମ୍ମୋନୀୟ” ହବୁରେ “ଅମ୍ମୋନ” ଅଛି ।
ଅଗ୍ରମୀୟ ଏହା ବାବଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଏକ ରାଷ୍ଟ୍ର ଭାଷା ।
ଅମ୍ନା ଏହ ନାମ ହବୁ ଅର୍ଥରେ “ଆମର ଲୋକା”
ଅବସୁ ଏହା ଏକ ସ୍ଥାନର ନାମ, ଏହାର ଅର୍ଥ କିଛି ନୁହେଁ ।
ଅମ୍ନି ଇଗ୍ରାୟେଲର ରାଜା ଉଣ୍ଡ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବା ପାଇଁ ଆପଣା ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ନେତୃତ୍ୱ କଲେ ।
ଅଭିଷେକାର୍ଥକ ତୈଳ କୌଣସି ଦ୍ରବ୍ୟ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ ତୁଳା ଯାଇଥିବା ଗୁଣ୍ଡ ଜାତ ତୈଳ ଯାହା ଦର୍ଶାଏ, ସେମାନେ ବଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟ ବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ମନୋନୀତ ହୋଇଛନ୍ତି ।
ଅବାଦେଲ ଅର୍ଥାତ୍ “ବଳ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଛାଗା” ଏହ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ବା ନାମ ଜଣା ନାହିଁ । ଏହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାପ ବହନ କରିବା ପାଇଁ ନେଉଥିବା ଛାଗ ।
ଅନାକର ଏହ ଲୋକମାନେ ବୀର୍ଯ୍ୟକାୟ ଓ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯୋଦ୍ଧା ଭାବରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ।
ଅନାବାସ୍ୟା ଯିହୁଦୀୟ ମାସର ପ୍ରଥମ ଦିନ । ଏହା ଉପାସନା କରିବାର ଏକ ବଶେଷ ଦିନ ।

ଆ

ଆଗେର ଏହାର ଅର୍ଥ “ଆନନ୍ଦା”
ଆବେଲ-ନିଗର ଏହାର ଅର୍ଥ “ନିଗ୍ରୀୟମାନଙ୍କ ଶୋକ ସମୟ”
ଆଦମ ସେ ତାହାର ପିତା ହେଲେ, ଯାହାକି ତାଙ୍କର ପ୍ରତିରୂପ ସହତ ମିଶୁଥିଲା ।
ଆଗରାଟ ପୂର୍ବ ଭୂକୀର ଏକ ପ୍ରଦେଶ ।
ଆଗେର ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ପ୍ରସନ୍ନ ଯାହା ଇଗ୍ନୋରଙ୍କର କୁପାର ପାତ୍ର ଅଟେ ।
ଆବାବ ମାସ ଅର୍ଥାତ୍ “ବସନ୍ତ ମାସ” ତାହା ନିଗାନ୍ ଅଟେ । ଏହା ମାର୍ଚ୍ଚ- ଏପ୍ରିଲ ମାସ ।
ଆବାବ୍ ଏହ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ “ଯୁବା ଶସ୍ୟଦାନା” । ଏହା ଯିହୁଦୀ ପଞ୍ଜିକାର ପ୍ରଥମ ମାସ ଏହାକୁ ନିଗାନ୍ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଏହା ଇଗ୍ନୋରୀ ମାସ ମାର୍ଚ୍ଚ-ଏପ୍ରିଲ ଅଟେ ।
ଆଗେର ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ “ଆଗୀର୍ବାଦ ପ୍ରାପ୍ତ” ବା “ସୁଖି” ।
ଆଗୋର ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ “ସମସ୍ୟା”
ଆମେନ୍ ହବୁ ବାକ୍ୟର ଅର୍ଥ “ପ୍ରକୃତରେ”, “ତାହା ହିଁ ହେଉ” ଏହା ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା କହୁଥାଏ, ତାହା ସହ ରାଜି ହୋଇଥାଏ ।
ଆହସ୍ ଯିହୁଦାର ଜଣେ ରାଜା । ସେ 735-727 B. C ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାସନ କଲେ ।
ଆଗେର ସୁମ୍ନ ଆଗେର ଦେବୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଦେବାପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା । ଲୋକମାନେ ଭାବୁଥିଲେ ବହୁ ସନ୍ତାନ ପାଇବାରେ ଆଗେର ଦେବୀ ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।

ଇ

ଇଗ୍ନାୟେଲ: ଏହାର ଅର୍ଥ “ପରମେଶ୍ୱର ଶୁଣନ୍ତା”
ଇସ୍ରାଏଲ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ‘ସେ ହସନ୍ତ’ କିମ୍ବା “ସେ ଖୁସି ଅଟେ ।”
ଇଷାଖର ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ବର୍ତ୍ତନ”
ଇଫ୍ରାୟିମ ଏହାର ଅର୍ଥ “ଭୁଲଥର ଫଳବାନ”
ଇଗ୍ନାୟେଲ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ହୋଇପାରେ, “ସେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧ କରେ”, “ସେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ସହତ ଯୁଦ୍ଧ କରେ” କିମ୍ବା “ପରମେଶ୍ୱର ଯୁଦ୍ଧ କରନ୍ତି ।”
ଇଦୋମ ଇଦୋମ ନାମର ଅର୍ଥ ଲାଲ ଅଟେ ।
ଇସ୍ରାଏଲର ଭୟ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ, ଏଥିରୁ ଜଣାପଡେ ପରମେଶ୍ୱର କେତେ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ।
ଇମ୍ମାନୁୟେଲ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଆତ୍ମମାନଙ୍କ ସହତ ପରମେଶ୍ୱର ଅଛନ୍ତି ।
ଇଲୀୟେଶର ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ “ମୋର ପରମେଶ୍ୱର ସାହାଯ୍ୟ କରନ୍ତି ।”
ଇଷ୍ଟୋଲ ଏହା ଏକ ଏକ୍ରୀୟ ନାମ ଯାହାର ଅର୍ଥ “ପେନ୍ଥାଏ ଅଜ୍ଞାନ ।”
ଇଦୋମ ଏହ ଭୂମି ଇଗ୍ରାୟେଲର ଉତ୍ତର ପୂର୍ବରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଇଫ୍ରେୟିମ୍ ଯୋଷେଫଙ୍କର କନଷ୍ଟ ପୁତ୍ର (ଆଦି 41:50-52) ଇଫ୍ରେୟିମଙ୍କର ପରବାର ଇଗ୍ରାୟେଲ ପରବାରବର୍ଗରେ ହୋଇଗଲେ ।

ଉ

ଉଷିୟ ଯିହୁଦାର ନଣେ ଗୁଜା । ସେ 767-740 B. C ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାସନ କଲେ ।

ଉରାନ୍ ଓ ଭୁମାନ୍ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତର ଜାଣିବାପାଇଁ ଯାଜକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା । ସମ୍ଭବତଃ ସେଗୁଡ଼ିକ ଲୋଟା, ଗୋଟି, କାଠି କମ୍ପା ହାତଗୁଡ଼ିକ ଯାହାସବୁ ପଶାକାଠି ପରି ଫୋପାଡ଼ାଯାଉଥିଲା ।

ଉଜସ୍ଥାନ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଅଥବା ଉଣ୍ଡ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରିବା ସ୍ଥାନ । ସାଧାରଣତଃ ଏହି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ପାହାଡ଼ ପର୍ବତରେ ଥାଏ ।

ଏ

ଏଷୌ ଅର୍ଥ “ଲୋକବ୍ୟାପ୍ତ”
ଏଷକ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ବିବାଦ କମ୍ପା କଢ଼ାଇ କରିବା ।”

ଏଲ ଇଗ୍ରାୟେଲର ପରମେଶ୍ୱର ହବୁରେ ତାହା “ଏଲ-ଇଲୋହ-ଇଗ୍ରାୟେଲ ।”

ଏଲ-ବୈଥେଲ ଅର୍ଥ “ବୈଥେଲର ପରମେଶ୍ୱର ।”

ଏଲପାରଣ ପ୍ରାୟତଃ ଏଲଅ ନଗର ଯିଏକ ଲୋହତ ସାଗର ପାଖରେ ଇଗ୍ରାୟେଲର ଦକ୍ଷିଣରେ ଅବସ୍ଥିତ ସୀଦାନ ପଦାରେ ।

ଏବ୍ରାୟ ଅର୍ଥାତ୍ “ଇଗ୍ରାୟେଲୀୟ” ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ “ଏବରର ବଂଶଧର” ଅର୍ଥାତ୍ ଫରତ୍ ନଦୀର ପଶ୍ଚିମସ୍ଥ ଲୋକମାନେ ।

ଏସୋବ୍ ପାଖାପାଖି ତିନିଫୁଟ ଲମ୍ବ, ବଗିଷ୍ଟ ଡେମ୍ଫ ଥିବା ବୃକ୍ଷ । ପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଓ ଗାଖାଗୁଡ଼ିକ କେଶପରି, ତେଣୁ ସେଗୁଡ଼ିକ ତୁଳିପରି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରୁଥିଲା ।

ଏ କ’ଣ ହବୁ ଏହା “ମାମ୍ବା” ଶବ୍ଦପରି ।

ଏଫୋଦ ଯାଜକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଧାନ କରାଯାଉଥିବା ଏକ ବିଶେଷ ପୋଷାକ । ଦେଖନ୍ତୁ 28:6-14

ଏସୋବ୍ ପବିତ୍ର କରଣାର୍ଥେ ଉତ୍ସବରେ ବଳି କମ୍ପା ରକ୍ତ ଛୁଆଁବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଶୁଦ୍ଧ ଗାଖା ଓ ପତ୍ରଯୁକ୍ତ ବୃକ୍ଷ ।

ଏଲ-ବେରୀତ ଏହି ଦେବତାର ନାମର ଅର୍ଥ “ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ବୃକ୍ଷ ।”

ଏସି

ଏସିନ-ହକକୋରୀ ତା’ର ଦ୍ୱାରା ଡକା ହୋଇଥିବା ।

କ

କରବ୍ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପଠାଯାଇଥିବା ଦୂତ ଏହାର ମୂର୍ତ୍ତୀ ସିନ୍ଦୂକ ଉପରେ ଥିଲା ।

କହିନ ଏହି ହବୁ ଶବ୍ଦ ଅର୍ଥ ପମି ଯାହାର ଅର୍ଥ ତିଆରି କରିବା ବା ପାଇବା ।

କଣାନ ହାମର ପୁତ୍ର, ପଲେଷ୍ଟିୟ, ଲେବାନନ୍ ଓ ସ୍ୱର ସମୁଦ୍ର ତଟରେ ରହୁଥିଲେ । ପରମେଶ୍ୱର ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ଇଗ୍ରାୟେଲମାନଙ୍କୁ ଦେଲେ ।

କଲଦୀୟମାନଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ବାବଲର ଉରୁ ନଗର ହୋଇପାରେ ।
କମୋଗ ମୋୟାବ ଦେଶୀୟମାନଙ୍କର ଜାତୀୟ ଦେବତା, ଏପରିକି ଯଦିଓ ମିଲ୍‌କମ୍ ଅମ୍ମୋନୀୟ ଲୋକମାନଙ୍କର ଦେବତା ଥିଲେ ।

କରେଥୀୟ ଅର୍ଥାତ୍ “କ୍ରିଥିର ଲୋକମାନେ” ସମ୍ଭବତଃ ପଲେଷ୍ଟିୟମାନେ ଅଟନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାଉଦଙ୍କର କେତେକ ସର୍ବୋତ୍ତମ ସୈନ୍ୟ କରେଥୀୟ ଥିଲେ ।

କରେଥୀୟ ଓ ପରେଥୀୟ ଏମାନେ ଦାଉଦଙ୍କର ବିଶେଷ ଅଙ୍ଗରକ୍ଷକ । ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ଅରାମୀୟ ଅନୁବାଦରେ “ଧନୁ ଡାଳ ଓ ବାଟକରେ ତାଲମପ୍ରାପ୍ତ ।

କଦେଗ ମରୁଭୁମି ସିରିଆରେ ଏକ ମରୁଭୁମି, ଏହାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରେ “ପବିତ୍ର ମରୁଭୁମି ।”

କାକିନେବା ସାବୁନ ପରି ଏକ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ ବ୍ୟବହାର କଲେ ।

କାମେଲି ପର୍ବତ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ, “ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ରାକ୍ଷାଲତା ।” ବହୁତ ନଗରଗୁଡ଼ିକ ଓ ଇଗ୍ରାୟେଲ ଉତ୍ତର ପଟରେ ଅବସ୍ଥିତ ପର୍ବତର ନାମ ।

କମୋଗ କମୋଗ ମୋୟାବୀୟ ଲୋକମାନଙ୍କର ଦେବତା ।

କରୁବ ଦୂତଗଣ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ବିଶେଷ ଦୂତଗଣ । ନିୟୁତ ସିନ୍ଦୂକ ଉପରେ ଏହି ଦୂତଗଣଙ୍କର ଚିତ୍ର ଥାଏ ।

କୁଷ୍ଠରୋଗ ଫିମି, ଗିଉଳି ଏବଂ ମୟ ରମ୍‌ରୋଗ ପାଇଁ ଏହା ଏବ୍ରୀୟ ଶବ୍ଦ । ଏଗୁଡ଼ିକ କୁଷ୍ଠରୋଗ ବୋଲି ଗଣନା କରାଯାଏ ନାହିଁ ।

କୁମ୍ପା ଦ୍ରାକ୍ଷାରସ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ପଶୁଚର୍ମରେ ନିର୍ମିତ ଥଳ ।

ଖ

ଖୋଲଲ ପରଦା ଖୋଲିଲେ ।

ଗ

ଗୋମେଦକମଣି: ବହୁତ ନିଳ ଏବଂ ଧୂସର ଥାକ ଥିବା ମୂଲ୍ୟବାନ ପ୍ରସ୍ତର ।

ଗଲ-ୟଦ ଗିଲୟଦ ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ । ଏହି ହବୁ ନାମର ଅର୍ଥ “ତୁଳ୍ଲର ପଥର ଗଦା ।”

ଗୋଫର କାଠ ଏକ ପ୍ରକାର ଗଛର କାଠ ।

ଗାଦ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ ଗ୍ରୀଷ୍ମଗାଳି ବା ସେନା ଅଟେ ।

ଗୁଗୁଳ ଔଷଧିୟ ଗୁରୁ ବୃକ୍ଷ ।

ଗେର୍ଗୋମ୍ ଏହା ଏବ୍ରୀୟ ଶବ୍ଦପରି ଯାହାର ଅର୍ଥ “ସେଠାରେ ଜଣେ ଆଗନ୍ତୁକ ।”

ଗିବୟା, ଗମା ଯିହୁଦା ଉପଗସ୍ଥ ପର୍ବତ ଇଗ୍ରାୟେଲର ସିମାନ୍ତ ପ୍ରଦେଶ ।

ଗିଲଗଲ ଇଗ୍ରାୟେଲର ଏକ ନଗର । ସେଠାରେ ଉଣ୍ଡ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରୁଥିବା ଲୋକମାନେ ।

ଗିରୀୟ ଓ ବେଦ-ଇଦୋମ ଯିରୁଶାଲମ ନିକଟରେ ବାସ କରୁଥିବା ଲେବୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଗୁଣିଆ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ଯାଦୁବଦ୍ୟା ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ମୟ ଆମ୍ବାର ବ୍ୟବହାର କରେ ।

ଗେକଲ ଏକ ଗେକଲ, ଆଉନସର 2/5 ମାଂଗ ।

ଗେଗୟା, ଅହୀମାନ, ତଲୟ ହାନୋକ ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତିର ତିନି ପୁଅ । ସେମାନେ ଗ୍ରନ୍ଥ ସୂକ୍ତ ଥିଲେ । ଦେଖନ୍ତୁ ଗଣନା 13:22.

ଗିଲଗଲ ଏହ ନାମର ଏକାମ୍ବୁ ଶବ୍ଦ ପରି ଯାହାର ଅର୍ଥ “ଗଡ଼ଗଡ଼ ଯିବା।”
ଗରଷାମ ପବିତ ଏହ ପବିତ ଗିଖିମ୍ ନଗରର ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥିତ।

ଘ

ଘେନି ରାଜା ଉଣ୍ଡ ଦେବତା। ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ହବୁ ଶବ୍ଦ ପରି “ରାଜା।”

ଚ

ଚର୍ମରୋଗ ଆକ୍ଷରାକ ଭାବରେ “କୁଷ୍ଠରୋଗ” ଏକାମ୍ବୁ ଶବ୍ଦରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଚର୍ମରୋଗ ହୋଇ ପାରିବ।

ଛ

ଛୁଟିଦିନ ଏହା ସମ୍ଭବତଃ ବିଗ୍ରାମ ଦିନ।

ଜ

ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଅଧିକାର ବାପା ମରିବାପରେ ପ୍ରଥମ ପୁତ୍ର ପିତା ଅଧିକାରର ଅଧିକ ପାଇଥାଏ। ପରିବାରକୁ ସଂରକ୍ଷଣ ବତପୁଅ ଦେଉଥିଲା।
ଜୀବନଦାୟକ ବୃକ୍ଷ ଯେଉଁ ବୃକ୍ଷର ଫଳ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଚିରଦିନ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଶକ୍ତ ଦିଏ। ଦେଖନ୍ତୁ ଆଦି 3:22 ଏବଂ ପ୍ରକାଶିତ 22:1-2।

ଟ

ତାଡ଼ଗୁନ୍ୟ ରୋଚୀର ପର୍ବ ନିସ୍ତାର ପର୍ବ ଓ ଏହା ସପ୍ତାହ ଧରି ଚାଲୁ ରଖିବ। ଲୋକମାନେ ତାଡ଼ଗୁନ୍ୟ ରୋଚୀ ଖାଇଲେ (ବିନା ଖମ୍ବୀର ସ୍ୱାଦ ତିଆରି କରାଯାଇଥିବା ରୋଚୀ)। ପରମେଶ୍ୱର ସେମାନଙ୍କୁ ଇଚ୍ଛାୟୁଲରୁ ମିଶର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ ଓ ସେହି ସମୟ ସ୍ମରଣ କରିବାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ। ଲୋକମାନଙ୍କର ସମୟ ନଥିବାରୁ ସେମାନେ ନାଗ୍ରତ ହେବାକୁ ରୋଚୀ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିପାରି ନଥିଲେ। କାରଣ ସେମାନେ ବହୁତ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ।
ତାଙ୍କ ସାଦୃଶ୍ୟ ସେ ତାଙ୍କୁ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ସଦୃଶ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କଲେ। ଉପୁତି 1:2-3।
ତିରିଶବଣ ବୀର ଏହ ଲୋକମାନେ ଦାଉଦଙ୍କର ବିଖ୍ୟାତ ସୈନ୍ୟଦଳ।

ଦ

ଦୈତ୍ୟମାନେ ଆକ୍ଷରାକଭାବରେ “ନେଫଲୟ୍, ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ “ଲୋକମାନେ ଯେଉଁମାନେ ପତ୍ନୀତ ହୋଇଛନ୍ତି।” ପରେ ଏହିସବୁ ନେଫଲୀୟଗଣ ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କର ବିରୁଦ୍ଧ ପରିବାର ଥିଲେ। ଦେଖନ୍ତୁ (ଗଣନା 13:32-33)।
ଦାନ ଏହା ବାକ୍ୟ ପରି ଅର୍ଥ, “ସେ ସ୍ଥିର କଲେ କିମ୍ପା ସେ ନ୍ୟାୟ କଲେ।”
ଦୋଦାନମ୍ ଇସ୍ରାଏଲ ଲୋକମାନେ ହୋଇପାରନ୍ତି।
ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗକୁ ଦକ୍ଷିଣ ନଗରକୁ।
ଦାଣ୍ଡରେ ନଗରର ଘର ସାମ୍ନାରେ ଥିବା ରାସ୍ତା।
ଦୁବାଫଳ ହବୁ ଭାଷାରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରେମ ଫୁଲ।

ଦର୍ଶନର ଉପତ୍ୟକା ଏହାର ଅର୍ଥ ସମ୍ଭବତଃ ଉପତ୍ୟକା ଯିରୁଶାଲମ ନିକଟସ୍ଥ।
ଦ୍ରାକ୍ଷାକୁଣ୍ଡ ଦ୍ରାକ୍ଷାର ସ ବାହାର କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ସ୍ଥାନ। ଏକ ବଡ଼ ପଥରରେ ଗୋଟିଏ ଗର୍ତ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା।
ଦାଗୋନ ଏହ ଦେବତା ସେମାନଙ୍କୁ ଭଲ ଫସଲ ଦେବେ ବୋଲି ଆଶା କରି କଣ୍ଠାମାୟୁ ଲୋକମାନେ ଏହି ଉଣ୍ଡ ଦାଗୋନ ଦେବତାର ପୂଜା କରୁଥିଲେ। ଏହା ପଲେଷ୍ଟିନୀୟମାନଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବତା ଅଟନ୍ତି।
ଦାଉଦ ନଗର ଯିରୁଶାଲମ ନଗରର ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବର ପୁରାତନ ଅଂଶ।
ଦର୍ଶନ ଏକ ପ୍ରକାର ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱକ୍ଷା, ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କହେ। ଏହା ବାକ୍ୟ ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ଭବିଷ୍ୟଦ୍ୱକ୍ଷା ଦର୍ଶନରେ ଦେଖିଥାନ୍ତି।
ଦର୍ଶନ ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ପରି। ପରମେଶ୍ୱର ନିଜର ବିଶେଷ ଭକ୍ତଙ୍କୁ ଅନେକ ଅର୍ଶନ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଓ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଶକ୍ତ ଦେଇ ନିଜର ବାର୍ତ୍ତା ଦେଲେ।
ଦୁଇ ପ୍ରସ୍ତର ଫଳକ ସିନ୍ଦୂକ ସେହି ଦୁଇ ପ୍ରସ୍ତର ଫଳକ ସିନ୍ଦୂକ ଉପରେ ପରମେଶ୍ୱର ଯେଉଁ ଦଶ ଆଜ୍ଞା ଲେଖିଲେ।

ନ

ନୋହ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ସାନ୍ତା।
ନେପୋଲିୟ ପରେ ଶୁଷ୍କା ସମୟରେ ନେପୋଲିୟ ଏକ ଯୋଦ୍ଧା ପରିବାର ଥିଲା।
ନପାଲ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ମୋର ସଂଘର୍ଷ।
ନାଖୁର୍ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ଶୋକ ବୃକ୍ଷ।
ନିସ୍ତାରପର୍ବ ଏକାମ୍ବୁ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ “ବାଦ୍ ଦେବା, ଉପେକ୍ଷା କରିବା” ଅର୍ଥାତ୍ “ରକ୍ଷା କରିବା।”
ନୟନୀ ହବୁ ଅର୍ଥ “ଆନନ୍ଦ”
ନାବଲ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ “ବୋକାମି”
ନବୋ ମୋୟାବ ଦେଶରେ ଏକ ନଗର ଏବଂ ଉଣ୍ଡ ଦେବତାର ନାମ।
ନାନିବା ଅଗୁରର ରାଜଧାନୀ। ଅଗୁର ସୈନ୍ୟମାନେ ଉତ୍ତର ଇଚ୍ଛାୟୁଲକୁ 723-721 B. C ରେ ଧ୍ୱଂସ କଲେ।
ନକାକାର ପୁସ୍ତକ ଲମ୍ବା ଚମଡ଼ା କିମ୍ପା ପେପର ଯାହା ପୁସ୍ତକଗୁଡ଼ିକ, ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ିକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନଥିପତ୍ର ଲେଖିବା ସକାଶେ ବ୍ୟବହାର ହୁଏ।
ନାସରୀୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ନିକଟରେ ବିଶେଷ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଛନ୍ତି। ଏହା ଏକ ଏକାମ୍ବୁ ନାମ ଯାହାର ଅର୍ଥ “ଅଲଗା ହେବା।”
ନେଫଲମ୍ ଲମ୍ବା ଓ ଗଳ୍ପଗାଳ ଯୋଦ୍ଧାମାନଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବଂଶ।
ନୋଫର ଓ ତଫନହେଷର ମିଶରର ଦୁଇଟି ନଗର।
ନୟମ ସିନ୍ଦୂକ ଦଶ ଆଜ୍ଞା ଲେଖା ହୋଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତର ଫଳକକୁ ଓ ଅନ୍ୟସବୁ ଧାରଣ କରିଥିବା ସିନ୍ଦୂକ ଯାହା ପ୍ରମାଣକରେ ଯେ, ସାନିୟ ମରୁଭୂମିରେ ଭ୍ରମଣ ସମୟରେ ପରମେଶ୍ୱର ଇଚ୍ଛାୟୁଲର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହତ ଥିଲେ।
ନିରାପତ୍ତାର ନଗର ଏକ ବିଶେଷ ନଗର ଯେଉଁଠାରେ ଇଚ୍ଛାୟୁଲୀୟମାନେ ଦୌଡ଼ ଯାଇ ଓ କ୍ରୋଧ ସମ୍ପର୍କଯୁକ୍ତ ଯଦି ସେ ଅପ୍ରତ୍ୟାଗିତ ଭାବରେ କେହି ଜଣକୁ ଆଘାତରୁ ରକ୍ଷା କରେ। ଦେଖନ୍ତୁ 20:1-20।

ନିସ୍ତାର ପର୍ବ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଛୁଟିଦିନ । ପରମେଶ୍ୱର ସେମାନଙ୍କୁ ମିଶରର ଦାସତ୍ୱ ପ୍ରଥାରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିଛ ବୋଲି ସେମାନେ ମୋଶାଙ୍କ ସମୟରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି ଦିନରେ ବିଶେଷ ଭୋଜି ଆୟୋଜନ ସ୍ମରଣ କରିଥିଲେ ।

ନୟମ ସିଦ୍ଧି ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରସ୍ତର ଫଳକରେ ଲିଖିତ ଦଶାଙ୍କା ଓ ଅନ୍ୟ ଧାରଣା କରିବା ସିଦ୍ଧି ଯାହା ପ୍ରମାଣ କରେ ଯେ, ଇଗ୍ରାୟେଲ ଲୋକମାନଙ୍କର ସାନୟ ମରୁଭୂମିରେ ଭ୍ରମଣ ସମୟରେ ପରମେଶ୍ୱର ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ଥିଲେ ।
ନେନେ ଯିହୁଦୀ ଦକ୍ଷିଣସ୍ଥ ମରୁଭୂମି ।

ପ

ପନୁୟେଲ ଅର୍ଥ “ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ମୁଖ”
ପେରସ୍ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, “ଭେଦକରିବା ।”

ପ୍ରଧାନ...ଅଳ ଆକ୍ଷରୀକ ଭାବରେ ଯୋଷେଫ ଅନୁକୂଳ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଦେଲ ।

ପେଲର୍ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ ବିଭାଜନ ।

ପ୍ରାନ୍ତର ଏ ଦେଶ ଦେଶର ପାହାଡ ଶ୍ରେଣୀୟ ସ୍ଥାନ ।

ପରମେଶ୍ୱର ଦୟାକର ହବୁ ନାମ “ସାମନ୍ତ ବା ପରମେଶ୍ୱର ପାଇଁ ।

ପାପାଅକ ନୈବେଦ୍ୟ ପାପମୋଚନ ପାଇଁ ବିଆଯାଉଥିବା ବଳ ।

ପବିତ୍ର ତମ୍ବୁ ଅର୍ଥାତ୍ “ମଣ୍ଡପ” ଯେଉଁ ତମ୍ବୁରେ ପରମେଶ୍ୱର ତାଙ୍କର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ବାସ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଥିଲେ । ଏହାକୁ ବେଳେବେଳେ “ସମାଗମ ତମ୍ବୁ” ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଉଥିଲା ।

ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଏକାୟ ଶବ୍ଦ ଅର୍ଥ “ଆଜ୍ଞାଦନ କରିବା”, “ଢୁଗୁଲିବା” ଅର୍ଥାତ୍ “ପାପଗୁଣକୁ ପୋଛଦେବା ।”

ପ୍ରଥମ ମାସ ନିଶାନ, ଯିହୁଦୀୟ ପଞ୍ଜିକାର ପ୍ରଥମ ମାସ । ଏହା ମାର୍ଚ୍ଚ ଏପ୍ରିଲ ମାସ ଅଟେ ।

ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତର ଦିନ ଏହାକୁ “ୟମ୍ କପୁର” କୁହାଯାଏ । ଏହା ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଗ୍ରାମ ଦିନ । ଏହି ଦିନ ମହାଯାଦକ ମହାପବିତ୍ର ସ୍ଥାନକୁ ଯାଏ ଓ ଉତ୍ସବ ପାଳନ କରେ, ଯାହା ଲୋକମାନଙ୍କର ପାପଗୁଣକର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରେ ।

ପବିତ୍ର ସିଦ୍ଧି ଅର୍ଥାତ୍ ଦଗିଚି ଆଙ୍କା ଲିଖିତ ପ୍ରସ୍ତର ଫଳକ ଏହି ସିଦ୍ଧିକରେ ଥିଲା । ଏବଂ ସାନୟ ମରୁଭୂମିରେ ଥିବା ସମୟରେ ପ୍ରମାଣିତ ଯେ ପରମେଶ୍ୱର ଇଗ୍ରାୟେଲ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ଥିଲେ ।

ପତ୍ରକୁଟୀର ପର୍ବ ସ୍ତବ୍ଧକୋଟ ବୋଲି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ ଅର୍ଥାତ୍ “ପତ୍ରକୁଟୀର ଭୋଜି ଉତ୍ସବ ।” ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରାଚୀନ ଇଗ୍ରାୟେଲର ଯିହୁଦୀୟ ଲୋକମାନେ ଯିରୁଶାଲମକୁ ଯାଉଥିଲେ ଏବଂ ତମ୍ବୁରେ ଏବଂ ଅସ୍ଥାୟୀ ଭୂମ୍ଭରେ ବାସ କରୁଥିଲେ ସାନୟ ମରୁଭୂମିର ସମୟକୁ ମନେ ପକାଇବା ପାଇଁ ।

ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଗୃହ ଏହାର ଅର୍ଥ ହୁଏତ୍ “ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପରିବାର” (ଇଗ୍ରାୟେଲ) ଅଥବା ହୁଏତ୍ ଏହା ପବିତ୍ର ତମ୍ବୁ ବା ମନ୍ଦିର ହୋଇପାରେ ।

ପବିତ୍ର ଘାଟବନ୍ଧ ଏହାର ଅର୍ଥ ଶିଲୋର ପବିତ୍ର ତମ୍ବୁ ହୋଇପାରେ, ଯେଉଁଠାରେ ଲୋକମାନେ ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କର

ଉପାସନା କରୁଥିଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ଏକ ପ୍ରକାଶ୍ୱ ନାଗା ଯେଉଁଠାରେ ସେମାନେ ପବିତ୍ର ତମ୍ବୁ ସ୍ଥାପନ କରୁଥିଲେ ।
ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପବିତ୍ର ସିଦ୍ଧି ନୟମ ସିଦ୍ଧିକ! ସାନୟ ମରୁଭୂମି ସମୟ ବହୁତ କିଛି ଏହି ସିଦ୍ଧିକ ଭିତରେ ରହିଥାଏ ।

ପୁବପୁରୁଷଗଣ ଆକ୍ଷରୀକଭାବରେ “ଜନକ” ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିର ପିତା, ଦେବଦେବୀ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କର ବଂଶଧର ।

ପବିତ୍ର ରୋଟୀ ଏହା ବିଶେଷ ରୋଟୀ ଥିଲା ଯାହା ପବିତ୍ର ତମ୍ବୁରେ ରଖାଯାଉଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ “ଦର୍ଶନୀୟ ରୋଟୀ” କିମ୍ବା “ଉପସ୍ଥିତିର ରୋଟୀ” କୁହା ଯାଉଥିଲା । ଦେଖନ୍ତୁ ଲେବୀୟ 24:5-9.

ପାନପାତ୍ର ବହକ ଏହା ଏକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା । ଏହି କର୍ମଗୁରୀ ସର୍ବଦା ରାଜାଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା । ରାଜାଙ୍କୁ ପ୍ରାକ୍ଷାରସ ଗୁଣିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ଦେଲେ ଯେ, ଜଣେ ମଧ୍ୟ ରାଜାଙ୍କୁ ବିଷ ଦେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନଥିଲେ ।

ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ସନ୍ତାନଗଣ ଏହାର ଅର୍ଥ ସମ୍ଭବତଃ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦୁତଗଣ ଯେଉଁମାନେ ଯାଦକଗଣ ପରି ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ସ୍ୱର୍ଗରେ ଆରାଧନା କରୁଥିଲେ ।

ପାଦପାଠରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ସମ୍ଭବତଃ ମନ୍ଦିର ।

ପାତାଳ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରନ୍ତି, ସେମାନେ ଏହି ସ୍ଥାନକୁ ଯାଆନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ଏହାର ଅର୍ଥ କବରସ୍ଥାନ । କିନ୍ତୁ ଏହାର ଅର୍ଥ ହୋଇପାରିବ, ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଆତ୍ମା ଯାଏ ।

ପିନ୍ଧି ଉତ୍ସରେ ବସିଲା ସେମାନେ ଦୁଃଖରେ ଥିଲେ ବୋଲି ଲୋକମାନେ ଏହା ଦେଖାଇ କଲେ ।

ପ୍ରହରାଗଣ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱଗଣ ନଗରର ପ୍ରାଚୀର ନିକଟରେ ଛତା ହୋଇଥିବା ପ୍ରହରୀ ପରି ଥିଲେ ଏବଂ ଦୂରରୁ ଆସୁଥିବା କଷ୍ଟ ପାଇଁ ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି ।

ପାପାଅକ ନୈବେଦ୍ୟ- ପାପମୋଚନ ପାଇଁ ବିଆଯାଉଥିବା ବଳ

ପେଲର୍ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ବିଭାଜନ ।”

ପେରସ ଉଷ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ଉଷର ଦଣ୍ଡ ।”

ଫ

ଫଗ୍ ଦୁଇଟି ବଡ଼ ନଦୀ ଯିଏ ବାବିଲ ଓ ଅଗୁର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ବହୁଛି ।

ଫାରୋ ଏକ ଉପାୟ ମିଶରର ରାଜାଙ୍କ ପାଇଁ ଲୋକମାନେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଏହି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ “ବୃହତ୍ ଗୃହ ।”

ବ

ବେରଲହୟ-ଗୋୟା: ଏହାର ଅର୍ଥ “ଦର୍ଶନାନ୍ତେ ନୀବନ୍ତ କୂପ”

ବୈଥେଲ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଗୃହ ।”

ବନୋନୀ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “କଷୁନାତ ପୁତ୍ର ।”

ବନ୍ୟାମାନ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, “ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତର ପୁତ୍ର” (ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତ ଶିଳର ଚହ)କିମ୍ବା ଆସିକପୁତ୍ର ।

ବଳପୂର୍ବକ ଅପହରଣ କରିଛନ୍ତି: ଆକ୍ଷରୀକ ଭାବରେ ମୁଁ ଛୋରି ହୋଇ ହୋଇ ଆସିଛି ।

ବ୍ୟାପ ଥଳ ହବୁ ଭାଷାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ “ଉପରେ ପଡ଼ିବା” କମ୍ପା ଶିପ୍ର ଗତିରେ ଉପରୁ ତଳକୁ ଆସିବା। ଯେପରି ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀ ତା’ର ଛୁଆକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ତଳକୁ ଗାମ୍ପ ଦିଏ।

ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ହବୁ ଅର୍ଥ ବସ୍ତୁର ମଣ୍ଡଳ

ବାବଲ ଅର୍ଥାତ୍ ସଂଭୂମିତ କରିବା।

ବଂଶଙ୍କୁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିର ଭବିଷ୍ୟତ ବଂଶଧର।

ବେରଗେବା ଯିହୁଦୀ ମରୁଭୂମି ଏକ ନଗର। ଏହାର ଅର୍ଥ ଗପଥର କୂପ।

ବଣିକମାନଙ୍କ କଣା ଭୂଳା କରୁଥିବା ବ୍ୟବସାୟୀ।

ବେଗ୍ୟାପର ଏହଭଳ ସ୍ତ୍ରୀ ଯିଏ ଗାରିରୀକ ସଂବନ୍ଧ ପାଇଁ ଦାମ୍ ନିଏ।

ବଣିକ ଏହାର ଅର୍ଥ ଇସ୍ତାମ୍ଭେଲ୍।

ବଳଦାନ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଏକ ଉପହାର। ସାଧାରଣତଃ ଏହା ଗୋଟିଏ ପଶୁ ଯାହାକୁ ହତ୍ୟା କରାଗଲା ଓ ବେଦୀ ଉପରେ ଦଗ୍ଧ କରାଗଲା।

ବହେମୋତ ଏହା ଯେଉଁ ପଶୁ ବୋଲି ଆମ୍ଭେମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇନାହୁଁ। ଏହା ହୋଇପାରେ ଗୋଟିଏ ନଳ ଘୋଷକ କମ୍ପା ଗୋଟିଏ ହସ୍ତୀ।

ବଳସ୍ୱରୂପ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ନାମ ପାଇଁ ଦେଖାଇବା, ସେ ହେଉଛନ୍ତି ଶକ୍ତିର ନିରୂପଦ ସ୍ଥାନ।

ବର୍ଜା ବର୍ଜା ଭୂମିବା ପରି ଏକ ହତିଆର।

ବାଟୁଳ ପଥର ଫିଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ଏକ ଚମତାର ଅଳୀ।

ବାଲ ଏକ ଭଣ୍ଡ ଦେବତା ଯାହା କଣାନୀୟ ଲୋକମାନେ ପୂଜା କରୁଥିଲେ।

ବାଲ-ବରୀତ ଏହ ଦବତାର ନାମର ଅର୍ଥ “ଚୁକ୍ତିର ପ୍ରଭୁ।”

ବାଲ-ପରସାମ୍ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ “ସଦାପ୍ରଭୁ ଅତିକ୍ରମ କରନ୍ତି।”

ବଗ୍ନା ଏହ ବାକ୍ୟର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ଆଶୀର୍ବାଦ” କମ୍ପା “ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ।”

ବୋୟସ ହବୁରେ ବୋୟସର ଅର୍ଥ “ତାଙ୍କ ଭିତରେ ହିଁ ଶକ୍ତି।”

ବିଶେଷତ୍ୱ, ବସ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରିବା ପାଇଁ ମନ୍ଦିରକୁ ଗଲେ। ସେହି ସମୟରେ ଲୋକମାନେ ଏହି ବିଶେଷତ୍ୱ ବସ୍ତୁ ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି।

ବିଗ୍ରାମବାର ଗନବାର, ବିଗ୍ରାମ ପାଇଁ ଏକ ବିଶେଷ ଦିନ ଓ ଯିହୁଦୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପାସନା।

ବିଶେଷ ତୈଳ କମ୍ପା “ସୁଗନ୍ଧ” ଏହାର ଅର୍ଥ ଯାଦକମାନଙ୍କୁ ଅଭିଷିକ୍ତ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ତୈଳ ହୋଇପାରେ। ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବକ୍ତାଗଣ ଏବଂ ରାଜାଗଣ। ଦେଖନ୍ତୁ ଯାତ୍ରା 30:22-38.

ବୋଖାମ୍ ଏହ ନାମର ଅର୍ଥ ଲୋକମାନେ କ୍ରନ୍ଦନ କରୁଅଛନ୍ତି।

ବିଶେଷ ବିଗ୍ରାମଦିନ ଅର୍ଥାତ୍ ବିଗ୍ରାମଦିନ ହୁଏତ୍ ଏହା ଅର୍ଥ ଗନବାର ହୋଇପାରେ ଅଥବା ଯେଉଁ ବିଶେଷ ଦିନରେ ଲୋକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି ନାହିଁ।

ବିରୁଡ଼ ବିରୁଡ଼ ବା ମନୁମାଛ ପରି ବିନ୍ଦୁଥିବା ପୋକ। ହୁଏତ ଏହାର ଅର୍ଥ ପ୍ରକୃତ ବିରୁଡ଼ ହୋଇପାରେ ଅଥବା ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ଦୂତ ହୋଇପାରେ ଅଥବା ତାହାଙ୍କର ମହାନ ଶକ୍ତି ହୋଇପାରେ।

ବେଦୀ ଏକ ମେଦ ଅର୍ଥାତ୍ ଉତ୍ତୁତ ସ୍ଥାନ ଯାହା ବଳଦାନ ଉତ୍ସର୍ଗ ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ।

ଭ

ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବକ୍ତା ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ବାଣୀ ପ୍ରଚାର କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି।

ଭୁରୁଡ଼ିଆ ଓ ଗୁଣିଆ ନଣେ ବ୍ୟକ୍ତି, ଯିଏ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ଆତ୍ମା ସହତ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ କରୁଥାଏ।

ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବକ୍ତା ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କଥିତ ବିଶେଷ ସେବକ। ପରମେଶ୍ୱର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଓ ଦର୍ଶନ ଦିଅନ୍ତି।

ଭୁରୁଡ଼ିଆ ନଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ମୃତ ଲୋକମାନଙ୍କର ଆତ୍ମା ସହତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରେ।

ମ

ମୁକ୍ତା ଏକ ବହୁମୂଲ୍ୟ ସୁବାସିତ ଅଠା।

ମନୁଷ୍ୟ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ଆଦମ” କମ୍ପା “ଲୋକମାନେ”। ଏହା ଗାଦିକ ଅର୍ଥ “ଭୂମି” କମ୍ପା “ଲୀଳ ମାଟି”।

ମିସପା ଏହାର ଅର୍ଥ “ଜରିବା ସ୍ଥାନରୁ।”

ମହନୟମ ଅର୍ଥ “ଦୁଇଦଳ।”

ମନଃଶି ଏହାର ଅର୍ଥ “ବସ୍ତୁତ୍ୱ”।

ମେଦ ଚର୍ବ, ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯାହାକୁ ପୋଡ଼ିବା ସମୟରେ ସ୍ତବ୍ଧ ବାହାରେ।

ମୋଗା:- ଏହା ଏକ ଏକାନ୍ତ ଶବ୍ଦ ଯାହାର ଅର୍ଥ ତଳୁ ଉପରକୁ ଉଠାଇବା କମ୍ପା ଦୀର୍ଘତର କରିବା।

ମାଗାଠାରେ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ତିଳ୍ଲ।”

ମିରୀବା ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ବସ୍ତୋହ।”

ମଃସା ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ପ୍ରରେଷ୍ଟା”, “ଆବେଗ” ବା “ପରୀକ୍ଷା।”

ମହାପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ ପବିତ୍ର ତମ୍ବୁ ଭିତରେ ଥିବା କୋଠରୀ ଯେଉଁଠାରେ ପବିତ୍ର ସିନ୍ଦୂକ ଥିଲା।

ମାଗ ହବୁ ଅର୍ଥ “ତିଳ୍ଲ”

ମୁକ୍ତିକର୍ତ୍ତା ଅର୍ଥାତ୍ “କଷ୍ଟରୁ ମୁକ୍ତି ଦେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି।” ନଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏ ମୃତ ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିବାରର ଦେଖାଗୁହାଁ କରେ। ସମୟ ସମୟରେ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତି ଗର୍ବାବ ପରିବାରକୁ ଦାସତ୍ୱରୁ ମୁକ୍ତି କରୁଥାଏ।

ମନୋନୀତ ରାଜା ଆକ୍ଷରୀକ ଭାବରେ “ଅଭିଷିକ୍ତ ନଣକ।”

ମଫୀବଗୋର୍ ଏହି ଅନ୍ୟ ନଣେ ଲୋକ ନାମ ଅଟେ, ଯୋନାଥନର ପୁତ୍ର ନୁହେଁ।

ମହାପବିତ୍ର ଗୃହ ଭିତର ପାର୍ଶ୍ୱର ଗୃହ, ଯେଉଁଠାରେ ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କ ନୟନ ସିନ୍ଦୂକ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାଏ। ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ “ପବିତ୍ରରୁ ମହାପବିତ୍ର” କୁହାଯାଏ। ଏହା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ସ୍ଥାନ ଯେଉଁଠାରେ ପରମେଶ୍ୱର ବାସ କରନ୍ତି ଓ ଆରାଧନା ଯୋଗ୍ୟ।

ମୀମାଫାକ ପତ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ, ପ୍ରସ୍ତରଗୁଡ଼ିକ କମ୍ପା ଅସ୍ଥିର ଟୁକୁରଗୁଡ଼ିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପଶାଖେଳରେ ବ୍ୟବହାର କଲେ।

ମୃତ୍ୟୁର ସ୍ଥାନ ଆକ୍ଷରୀକ ଭାବରେ “ପ୍ରାଣ ଗର୍ଭର” ଯେଉଁ ସ୍ଥାନକୁ ଲୋକମାନେ ଯାଆନ୍ତି, ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ମରନ୍ତି।

ମାମ୍ନା ଯେତେବେଳେ ଇଗ୍ରାୟେଲର ଲୋକମାନେ ଗୁଳିଗ ବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମରୁଭୂମିରେ ଏଣେ ତେଣେ ବୁଲୁଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ପରମେଶ୍ୱର ବିଶେଷ ଖାଦ୍ୟ ସେମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ପଠାଇଲେ ।

ମୋଗା ଅର୍ଥାତ୍ ମନଃଶିଳା ।

ମୋୟାବ ଇଗ୍ରାୟେଲର ପୂର୍ବ ପଟେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଦେଶ ।

ମୋଲକ ଏକ ଭଣ୍ଡ ଦେବତା । ସମୟ ସମୟରେ ଲୋକମାନେ ଏହି ମୋଲକ ଦେବତା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସନ୍ଧାନମାନଙ୍କୁ ବଳିଦାନ କରିଥାନ୍ତି ।

ଯ

ଯାକୂବ ଅର୍ଥ “ପଦାପହାରକ”

ଯିହ୍ୱଦା: ଏହାର ଅର୍ଥ ସେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଯୋଷେଫ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ସେ ଯୋଗ କରେ ।”

ଯଜ୍ଞବେଦୀ ବଳୀ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ।

ଯଶ୍ୱା ଏକ ଛୋଟ ଲୁଗା ।

ଯିରୁଶାଲମର କୁମାରୀକନ୍ୟା ଏହା ଯିରୁଶାଲମ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଆଦର୍ଶସ୍ୱରୂପ ନାମ ଅଟେ ।

ଯିଷ୍ଟିୟେଲ ଏହି ନାମ ହବୁ ଅର୍ଥରେ “ପରମେଶ୍ୱର ବିଦଗୁଡ଼ିକ ଲଗାଇଲେ ।”

ୟୁନସ ସମ୍ଭବତଃ ପ୍ରାୟ ଏକ ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବକ୍ତା ଦ୍ୱିତୀୟ ଗଦାବଳୀ 14:25 ପଦରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଯାଫୋ ଭୂମଧ୍ୟ ସାଗର ନିକଟରେ ଇଗ୍ରାୟେଲର ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳ ଉପରେ ନଗର ଅବସ୍ଥିତ ।

ଯିଗୁରୁଶ ଏହି ଇଗ୍ରାୟେଲର ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ । ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ଉତ୍ତମ” ବା “ସଜୋଟ” ।

ଯିରୁବାଲ ଏହା ଗବ ପରି ଯାହାର ଅର୍ଥ “ବାଲକୁ ସଂଘର୍ଷ କରିବାକୁ ବଞ୍ଚା” ପଦ-- ରେ ସମାନ କ୍ରିୟା “ନିଶ୍ଚଳ ପକ୍ଷ ନେବା” ଏବଂ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ।

ଯାଶେର ପୁସ୍ତକ ଇଗ୍ରାୟେଲର ଯୁଦ୍ଧ ବିଷୟରେ ପ୍ରାଚୀନ ପୁସ୍ତକ ।

ଯଜ୍ଞାବେଦୀର ଶିଙ୍ଗକୁ ଧରିବା ଏହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସେ କ୍ଷମାଭିକ୍ଷା କରେ । ବ୍ୟବସ୍ଥା କହେ ଯେ ଯଦି ନିଶ୍ଚଳ ବ୍ୟକ୍ତି ପବିତ୍ରସ୍ଥାନକୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଏ ଏବଂ ଯଜ୍ଞାବେଦୀର କୋଣରେ ଥିବା ଶିଙ୍ଗକୁ ଧରି ରହେ, ତେବେ ତାକୁ ଦଣ୍ଡିତ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

ଯିଦୀବୟ ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ସଦାପ୍ରଭୁ ଭଲ ପାଇଥିବା ।”

ଯାଖାନ ହବୁରେ ଯାଖାନର ଅର୍ଥ “ସେ ସ୍ଥାପନ କଲେ ।”

ଯିହ୍ୱଦା ଆକ୍ଷରାକାରରେ “ଇଗ୍ରାୟେଲ ।”

ଯିହୋୟାସ ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ଉଗୁରୁଶ କରାଯାଏ ଆହୁରିଆ ।

ଯାଃ ଏହା ହବୁରେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ନାମ । ଏହା ହବୁ ନାମ ପରି ସାଧାରଣତଃ ଅନୁବାଦ କରାଯାଇଛି “ପ୍ରଭୁ ।”

ଯାଗନୟ ସେହି ସମୟରେ ସେ ରେଖାବୀୟ ପରିବାରର ମୂଖ୍ୟ ଥିଲେ ।

ଯୋଷେଫ ଏଠାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ଯୋଷେଫଙ୍କ ପରିବାର ଇଗ୍ରାୟେଲର ଲୋକମାନେ ।

ଯୋଥମ୍ ଯିହୁଦାର ନିଶ୍ଚଳ ଗଦା । ସେ 740-735 B.C ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାସନ କଲେ ।

ଯୋବେଲ ଏହା ଗବ ଶିଙ୍ଗାରୁ ଆସିଛି, ଯାହାକି ଏ ସମୟରେ ଫୁଙ୍କାଯାଏ ।

ଯୋୟାବ ଓ ଅବୀଶୟ ଅସାହେଲେ ଭାତୁଗଣ, ଯାହାକୁ ଅବନର ହତ୍ୟା କରାଥିଲେ । ଦେଖନ୍ତୁ ପଦ 18 ।

ର

ରହୋବୋର୍ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ପ୍ରଗସ୍ତ ସ୍ଥାନ ।”

ରୁବେନ୍ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ଏକ ପୁତ୍ରକୁ ଦେଖ ।”

ରୁୟେଲ ତାଙ୍କୁ ଯିଥ୍ରୋ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଡକାଯାଏ ।

ରୁହାମା ଏହି ନାମ ହବୁ ଅର୍ଥରେ “ଦୟା ପାତ୍ରା ।”

ରହେଲ ଯାକୂବଙ୍କ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତ୍ରୀ । ଏଠାରେ ଏହାର ଅର୍ଥ ସମସ୍ତ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ ବାବଲ ସହ ଯୁଦ୍ଧରେ ମରିଥିବା ସେମାନଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀମାନ ଓ ସନ୍ଧାନମାନଙ୍କ ପାଇଁ କ୍ରୟନ କରୁଥିଲେ ।

ରଦା ଅଭିଷିକ୍ତ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଦା, ଯାଦକ ବ ଭବିଷ୍ୟଦ୍‌ବକ୍ତା ହେବା ପାଇଁ ମନୋନୀତ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇବାକୁ ନିଶ୍ଚଳ ବ୍ୟକ୍ତି ମସ୍ତକରେ ଜଳା ଯାଇଥିବା ଜାତି ତୈଳର ବିଧି ।

ରଥ ନଗରମାନ ବିଶେଷ ଜାଗାରେ ଅଗ୍ନି ଓ ରଥଗୁଡ଼ିକୁ ରଖିଥିବା ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକ ନଗରମାନ ।

ରଦଦଶ୍ୱ ଏକ ବିଶେଷ ଯଷ୍ଟି ଯାହା ରଦା ନିଜ ହସ୍ତରେ ଧରିଥାନ୍ତି ।

ଲ

ଲେୟା ... ବୋମଳ ଥିଲ ଲେୟା ସୁନ୍ଦରୀ ନଥିଲା ବୋଲି ବିବସ୍ତ ଭାବରେ କହିବାର ଏହା ଅର୍ଥ ହୋଇପାରେ ।

ଲେବୀ ଏହାର ଅର୍ଥ “ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା କମ୍ପା ସହଯୋଗ କରିବା ।”

ଲବଣର ନିୟମ ଯେତେବେଳେ ଲୋକମାନେ ଏକତ୍ର ଲବଣ ଖାଆନ୍ତି, ଏହାର ଅର୍ଥ ଯେ ସେମାନଙ୍କର ବନ୍ଧୁବର ନିୟମ କେବେହେଲେ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ । ଅବିୟା ଏଠାରେ କହୁଥିଲେ ଯେ ପରମେଶ୍ୱର ଦାଉଦଙ୍କ ସହତ ଯେଉଁ ନିୟମ କଲେ ତାହା କେବେହେଲେ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ ।

ଲୋ-ରୁହାମା ଏହି ନାମ ହବୁ ଅର୍ଥରେ “ଅଦୟା ପାତ୍ରା ।”

ଲୋ-ଆମୀ ଏହି ନାମ ହବୁ ଅର୍ଥରେ “ଆତ୍ମର ଲୋକ ନୁହେଁ ।”

ରେଖାବୀୟ ବଂଶ ଯିହୋନାଦବଙ୍କ ବଂଶଧର ଏକ ଦଳ ଲୋକ ରେଖାବର ପୁତ୍ର । ଏହି ପରିବାର ବହୁତ ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କ ବିଶ୍ୱସ୍ତତା ଥିଲେ । ଦେଖନ୍ତୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଗଦାବଳୀ 10:15-28 ରେଖାବର ପାଇଁ କାହାଣୀ ।

ଲବୟାଥନ ଏହା ଯେଉଁ ପଶୁ ବୋଲି ଆନ୍ତେମାନେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହା ହୋଇପାରେ ଗୋଟିଏ କୁମ୍ଭୀର କମ୍ପା ସମୁଦ୍ର ଗୋଟିଏ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ନୀବ ।

ଲେବୀୟ ଲେବୀ ଗୋଷ୍ଠୀର ଲୋକମାନେ । ସେମାନେ ମନ୍ଦିରରେ ଯାଦକମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।

ଲୈହଗିଲ ଏଗୁଡ଼ିକ ମହାନ ଶିଳର ପ୍ରତିକ ।

ଗ

ଗିମିୟୋନ ଗିମିୟୋନ ଗୋଟିଏ ହବୁ କ୍ରିୟାରୁ ଅଣାଯାଇଛି, ଏହାର ଅର୍ଥ “ଗୁଣିବାକୁ ।”

ଗାପପ୍ରସ୍ତୁ ହେଲ କୌଣସି ବସ୍ତୁ ବା ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ ଖରୀଦ ଆମ୍ଭା କିନ୍ତୁ ସେ ତୁମ୍ଭ ଉପରେ କିଛି କରନ୍ତୁ କରନ୍ତୁ ।

ଗେଅ ହବୁ ଶବ୍ଦ ଏହାର ଅର୍ଥ ଦେବା ।

ଗୁଡ଼ପସ୍ତୁ ଯେଉଁ ପଶୁପକ୍ଷୀ ବଳି ବା ଭୋଜନ ପାଇଁ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ପଶୁପକ୍ଷୀ ।

ଗାଁଷା ଅନ୍ତର ଅଗ୍ରଭାଗ ।

ଗିବା ଲଗ୍ନାୟେଲର ଦକ୍ଷିଣରେ ଯେଉଁଠାରେ ଯାଉଥିବ ଆରବିଆ ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଗୁଗାଳଗଣ ହଂସ୍ତ ନନ୍ଦୁ କୁକୁର ପରି । ସେହି ନନ୍ଦୁଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁଠାରେ ଲୋକ ଶୂନ୍ୟ, ସେଠାରେ କେବଳ ବାସ କରନ୍ତି ।

ଗମରଥାର ପାପ ଗମରଥାର ବାହୁରୀ ଦେବତା ।

ଗିଖିମଗତ ସମ୍ଭବତଃ ଏହା ଗିଖିମ ନିକଟସ୍ଥ ଏକ ସ୍ଥାନ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ନଗରର ଏକ ଅଂଶ ନୁହେଁ ।

ଗମରୟା ଏହା ଲଗ୍ନାୟେଲର ପ୍ରଧାନ ନଗରୀ, ଅଗ୍ରମର ଶତ୍ରୁ ଥିଲା ।

ଗିବାୟାୟ ଲୋକ ମରୁଭୂମି ଅଞ୍ଚଳଠାରୁ ଗୋଟିଏ ଦଳ ଲୋକ । ସେମାନେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆଘାତ କଲେ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଜୀନଷ ପତ୍ର ନେଇଗଲେ ।

ଗାଲେମ ଏହା ଯିରୁଶାଲମର ଅନ୍ୟ ଏକ ନାମ । ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ଗାନ୍ଧି ।”

ଗେଗବସର ଏହା ସମ୍ଭବତଃ ଜଣେ ମନୁଷ୍ୟର ନାମ ଯିରୁବାବଲ୍, ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ବାବଲର ଶକ୍ତିଶାଳୀ” କିମ୍ବା “ସେ ବାବଲ ଛାଡ଼ିଲେ” ଅର୍ଥାତ୍ ଦ୍ୱାଷାରେ ତାଙ୍କର ନାମ ଗେଗବସର ।

ସ

ସାରୀ: ଅର୍ଥ “କୁଳିନୀ”

ସାର ଅର୍ଥ “ରାଣୀ”

ସିଟନା ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ଗଡ଼ୁତା”

ସବୁଲୁନ ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି “ସମ୍ମାନ ।”

ସିକ୍ନୋତ ଅର୍ଥ “କୁଡ଼ିଆ” ।

ସପ ଶୟତାନ, ବହୁରୂପି ସାପ, ଯାହାକୁ ସାଗରର ଦେଝ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସ୍ତନ୍ତ ପୁରୁଷମାନଙ୍କର ଲିଙ୍ଗାଗ୍ର ଛେଦନ ।

ସାତକ୍ତା ହବୁ ଅର୍ଥ ଗପଥ ବା କଥାହେବା ।

ସକାତୋ ଅନୁମାନ କରିବା, ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ ହେବା ।

ସୁକ୍ନୋତ ଯଦର୍ଥ ନଦୀ ପାଖରେ ଏକ ସ୍ଥଳ, ଏହାର ଅର୍ଥ ତମ୍ବୁ ବା ଅସ୍ତ୍ରାୟା ଶିବର ।

ସାପନତ ପାନେହ, ଜୀବନ ରକ୍ଷାକାରୀ କିନ୍ତୁ ହବୁମାନଙ୍କ ମତରେ ଯିଏ ଗୁପ୍ତ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ ।

ସୈନ୍ୟଶ୍ରେଣୀଗଣ ଅର୍ଥାତ୍ “ବିଭାଗସବୁ ।” ଏହା ଏକ ସାମରକ ପରଦ୍ୱାଷା ଯାହା ଦର୍ଶାଏ ଲଗ୍ନାୟେଲ ଏକ ସୈନ୍ୟଦଳ ପରି ଫଂଗିତ ହୋଇଥିଲା ।

ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କର ସୈନ୍ୟସମୂହ ଲଗ୍ନାୟେଲର ଲୋକମାନେ ।

ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କର ମହମା ଏକ ଅବତାର ପରମେଶ୍ୱର ଲୋକମାନଙ୍କ ଆବିର୍ଭାବ ହେବା ସମୟରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି । ଏହା ଏକ ଝଟକୁଥିବା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଲୋକ ସଦୃଶ ।

ସମାଗମ ତମ୍ବୁ ପବିତ୍ର ତମ୍ବୁ ଯେଉଁଠାରେ ଲଗ୍ନାୟେଲର ଲୋକମାନେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଗଲେ ।

ସ୍ତନ୍ତ ଅଗ୍ରତର୍ମ କାଟିବା ବସ୍ତୁ ବୁଝାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯାହୁଦୀ ବାଳକକୁ ଏହା କରାଯାଉ ଥିଲା । ଏହା ଏକ ଚହ୍ନ ସ୍ୱରୂପ ଯାହା ଲଗ୍ନର ଅଗ୍ରାହାମଙ୍କ ସହିତ କରିଥିଲେ । ଆବପୁସ୍ତକ 17:9-14.

ସିପ୍ପୋରର ପୁତ୍ର ବାଲକ୍ ତାଙ୍କ କଥା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ ଗଣନା 22:24.

ସିମ୍ପା ସିମ୍ପା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯିଏକ ଏଲହା ଓ ବାଗାର ପରିବାରକୁ ବହୁତ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ହତ୍ୟା କରିଥିଲା ।

ସ୍ତରଣାଥକ ପ୍ରସ୍ତର ଯେଉଁ ପ୍ରସ୍ତର ସ୍ଥାପନ କରୁଥିଲେ, ତାହା ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବିଶେଷ ସ୍ତରଣ କରିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଲଗ୍ନାୟେଲର ଲୋକମାନେ ବାରମ୍ବାର ଭଣ୍ଡ ଦେବତାମାନଙ୍କ ପୂଜା ସ୍ଥାନକୁ ସମ୍ଭବତଃ ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପ୍ରସ୍ତର ସ୍ଥାପନ କରୁଥିଲେ ।

ସିୟୋନ ଯିରୁଶାଲମର ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱର ପର୍ବତ ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ ବେଳେ ବେଳେ ଏହାର ଅର୍ଥ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କର ଲୋକମାନେ ଯିରୁଶାଲମରେ ବାସ କରୁଅଛନ୍ତି ।

ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଗୃହ ଯିରୁଶାଲମର ଅନ୍ୟ ଏକ ମନ୍ଦିରର ନାମ ।

ସରୁବାବଲ ସେ ମଧ୍ୟ ଗେଗବସର ନାମରେ କୁହାଗଲେ ।

ସଦୋମ, ହମୋରା ସେହି ଦୁଇଟି ନଗର ପରମେଶ୍ୱର ଧ୍ୱଂସ କଲେ । କାରଣ ସେହି ଲୋକମାନେ ବହୁତ କୁକୁର୍ମା ଥିଲେ ।

ସରାଫଗଣ ପରମେଶ୍ୱର ବାଉଁଶହ ଢାବରେ ବିଶେଷ ଦୂତଗଣ ବ୍ୟବହାର କରିଥାନ୍ତି । ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ ହୋଇପାରେ ସେମାନେ ଅଗ୍ନିପରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଥିଲେ ।

ସିୟୋନର କନ୍ୟା ଯିରୁଶାଲମ ନଗର ପାଇଁ ନାମ ।

ସଦାପ୍ରଭୁଙ୍କର ପଲ ଯଦୁବାର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଆଦର୍ଶ ସ୍ୱରୂପ ନାମ ।

ସେ ଆମ୍ଭେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ହବୁ ନାମ ପରି ଅଟେ । ଏହା ଦେଖାଯାଏ ପରମେଶ୍ୱର ଅନନ୍ତକାଳ ପାଇଁ ରହନ୍ତି । ଆଉ ସେ ତାଙ୍କର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହ ସର୍ବଦା ବାସ କରନ୍ତି । ଦେଖନ୍ତୁ ଯାତ୍ର 3:13-17.

ହ

ହନୋକ ଯିହୋବାଙ୍କ ସହିତ ଗଲା ।

ହୋମବଳ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବଳ ।

ହର୍ମା ଏହି ନାମର ଅର୍ଥ “ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ଧ୍ୱଂସ ହୋଇଗଲା” ଅର୍ଥାତ୍ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦାନ । ଦେଖନ୍ତୁ ଲେବୀ 27:28-19.

ହାମ୍ ନିଗରୀୟମାନେ ହାମ୍‌ଙ୍କର ବଂଶଧରଗଣ ଥିଲେ । ଦେଖନ୍ତୁ ଆବ 10:6-10.

ହାରିତ ଦ୍ୱାର ପ୍ରକୃତରେ ଏହି ଦ୍ୱାରର ଅବସ୍ଥାପନ ଜଣାଯାଏ, ଏହା ସମ୍ଭବତଃ ନଗରର ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା ।

ହନୋମ ପୁତ୍ରର ଉପତ୍ୟକା ଏହି ହନୋମ ପୁତ୍ରର ଉପତ୍ୟକା ଯିରୁଶାଲମର ଦକ୍ଷିଣ ଓ ପଶ୍ଚିମରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ଏହି ଉପତ୍ୟକାରେ ବହୁତ ଶିଶୁ ଓ ଯୁବକ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ଭଣ୍ଡ ଦେବତାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ବଳ ଦିଆହୋଇଥିଲା ।

ହୋଗେୟ ଅର୍ଥାତ୍ ଯିହୋଗେୟ ।

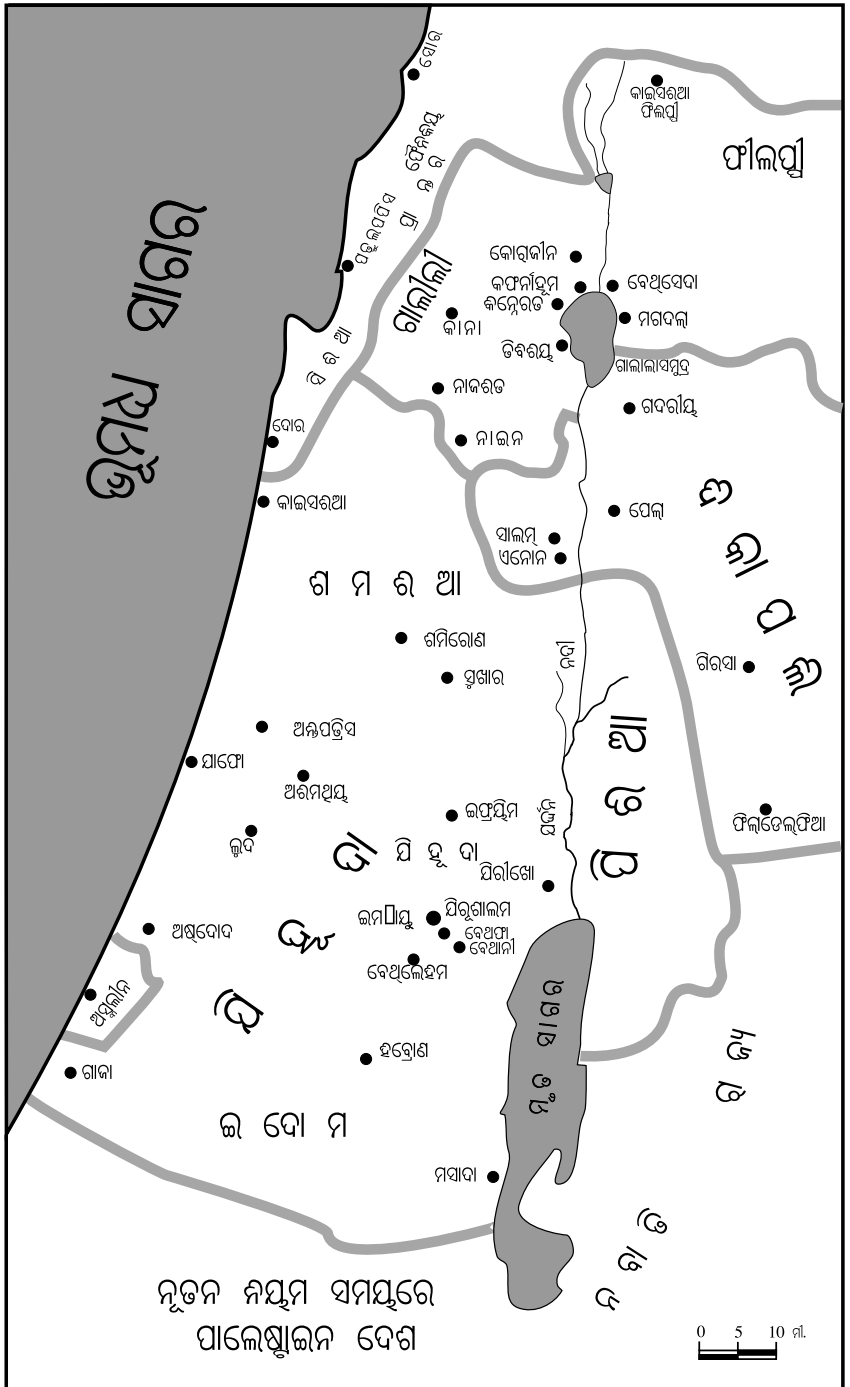
ହନିକୟ ଯିହୁବାର ଜଣେ ରାଜା । ସେ 727-687 B.C ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶାସନ କଲେ ।

ହୋମର ଆକ୍ଷରୀକଭାବରେ “ଏକ ସ୍ତ୍ରୀ ।”

ଭୁବନେଶ୍ୱର ସାଗର

ଗାଲାଲିଆ

ଫାଲପୁରୀ

ଶମ୍ଭୁ ଚାନ୍ଦିଆ

ପିପିଲି

ପିପିଲି

ପିପିଲି

କାନ୍ତାଳୀ

ନିକାଡ଼ି

ଗାଲା

ନୂତନ ନିୟମ ସମୟରେ

ପାଲେଷ୍ଟାଇନ ଦେଶ

0 5 10 କି.ମି.

